

Consiliul
Uniunii Europene

Bruxelles, 25 ianuarie 2023
(OR. en)

5677/23
ADD 1

JAI 68
MIGR 32
ASILE 12
FRONT 24
RELEX 81
COMIX 43

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	24 ianuarie 2023
Destinatar:	Dna Thérèse BLANCHET, Secretară Generală a Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2023) 45 final-ANNEX
Subiect:	ANEXĂ la DOCUMENTUL DE POLITICĂ Către o strategie operațională pentru returnări mai eficace

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2023) 45 final-ANNEX.

Anexă: COM(2023) 45 final-ANNEX

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 24.1.2023
COM(2023) 45 final

ANNEX

ANEXĂ

la

DOCUMENTUL DE POLITICĂ

Către o strategie operațională pentru returnări mai eficace

DOMENIILE PRIORITARE PROPUSE ÎN CADRUL STRATEGIEI OPERAȚIONALE PENTRU RETURNĂRI MAI EFICACE

1) Acțiuni specifice care să răspundă nevoilor și obstacolelor imediate

Răspunsul la nevoile și obstacolele imediate prin acțiuni specifice reprezintă un aspect important al activității coordonatorului UE pentru returnări și a rețelei la nivel înalt. Obiectivul din spatele acestui domeniu prioritar propus este de a garanta că statele membre își unesc forțele și că există o coordonare și o coerență fără sincope între toți agenții, pentru a se asigura că eforturile colective se concentrează pe returnarea în țările terțe identificate, în conformitate cu prioritățile politice. Obstacolele ar trebui semnalate și înlăturate rapid. Activitatea în acest domeniu ar putea evidenția mai multe aspecte structurale (cum ar fi cooperarea între autoritățile naționale, resursele și nevoile în materie de formare) care urmează să fie abordate pe termen mai lung și care pot contribui la alte domenii prioritare.

- Demersuri comune concentrate pe punerea în aplicare trimestrială a returnărilor către un număr limitat de țări terțe prioritare care să fie discutate în cadrul fiecărei reuniuni a rețelei la nivel înalt și să fie puse în aplicare în trimestrul următor. Naționalitățile vizate ar trebui să fie alese în funcție de planurile de acțiune relevante ale UE, de monitorizarea mecanismului prevăzut la articolul 25a din Codul de vize și de discuțiile din cadrul grupurilor de lucru ale Consiliului. Printre naționalitățile vizate ar trebui să se numere și naționalitățile resortisanților țărilor terțe care sunt scutiți de obligația de a deține viză. Aceste demersuri comune trebuie coordonate cu cele ale Comisiei pentru a spori numărul returnărilor către anumite țări terțe, în special în contextul punerii în aplicare a acordurilor și a înțelegerilor de readmisie ale UE și al monitorizării mecanismului prevăzut la articolul 25a din Codul de vize.
- Facilitarea cooperării între statele membre cu nevoi similare pentru ca acestea să-și unească forțele și să se sprijine reciproc în ceea ce privește activitățile operaționale legate de returnare, punându-și la dispoziție unele altora locuri în programele naționale de returnare voluntară asistată și de reintegrare. Frontex își va adapta activitățile, dacă este cazul, pentru a oferi toată asistența necesară.
- Membrii rețelei la nivel înalt vor colabora cu autoritățile naționale relevante pentru a-și concentra acțiunile asupra anumitor țări terțe identificate și, în special, asupra creșterii eficienței în ceea ce privește: asigurarea faptului că aceste returnări sunt prioritare, pregătirea dosarelor de identificare (documente, evaluare individuală, date biometrice), asigurarea disponibilității persoanelor returnate pentru interviuri și misiuni de identificare, continuarea ordinelor de returnare cu cereri de readmisie, asigurarea unei capacități suficiente pentru luarea în custodie publică, atunci când este necesar, stabilirea unei proceduri de identificare împreună cu ambasadele, umplerea zborurilor charter.
- Abordarea problemelor ad-hoc, cum ar fi cerințele legate de COVID-19, semnalându-le rapid coordonatorului UE pentru returnări în vederea identificării unei soluții.
- Statele membre, membrii rețelei la nivel înalt, Frontex și alți agenți relevanți, cum ar fi ofițerii de legătură europeni în materie de migrație (EMLO) și ofițerii de legătură europeni pentru returnare (EURLO), ar trebui să se angajeze să furnizeze informații și

contribuții relevante contactelor cu țările terțe. Acest lucru ar facilita organizarea de misiuni comune ale Comisiei și ale statelor membre relevante în țări terțe, în cooperare cu Serviciul European de Acțiune Externă, pentru prezentarea unei abordări comune și coerente.

2) Nevoi structurale și pe termen lung

Lacunele în ceea ce privește cooperarea și contactele dintre autoritățile implicate în procesul de returnare reprezintă un obstacol structural esențial în calea unui proces de returnare mai eficient. Activitatea din cadrul acestui domeniu prioritar se va axa pe identificarea acestor lacune și pe abordarea lor, pentru a se garanta că o decizie de încetare a șederii legale în UE are ca rezultat o decizie de returnare, că astfel de decizii de returnare se execută și că returnările se efectuează într-un interval de timp cât mai scurt.

a) Creșterea eficienței sistemului global de returnare prin accelerarea procesului și eliminarea lacunelor

- Axarea pe punctele-cheie și pe obstacolele specifice semnalate de statele membre sau identificate în evaluările Schengen pentru accelerarea proceselor de returnare.
- Garantarea faptului că o decizie de încetare a șederii legale este urmată imediat de o decizie de returnare, inclusiv prin corelarea rezultatului procedurii de azil cu procedura de returnare, lucrând, de asemenea, în cooperare cu Frontex și valorificând experiența și cunoștințele Agenției UE pentru Azil și ale Agenției pentru Drepturi Fundamentale a UE.
- Eliminarea lacunelor în ceea ce privește transferul de la returnările voluntare la cele forțate – decalaje între autoritățile competente – pentru a îmbunătăți eficacitatea și a reduce riscul de sustragere.
- Eliminarea lacunelor și a obstacolelor procedurale datorate diverselor competențe ale autorităților și organismelor responsabile de diferitele etape ale procesului de returnare, pentru care rețeaua la nivel înalt va explora soluții concrete bazate pe experiența și bunele practici ale statelor membre.
- Activități privitoare la obstacolele identificate în mod specific în legătură cu comportamentul obstructiv și cu lipsa de cooperare din partea resortisanților țărilor terțe.
- Combaterea obstacolelor specifice returnării infractorilor condamnați.
- Eliminarea obstacolelor din sistemele statelor membre legate de depunerea cererilor de readmisie (inclusiv, dacă este cazul, aspectele legate de sistemul de gestionare a cazurilor de readmisie cu țări terțe).
- Identificarea nevoilor și a acțiunilor practice care să permită utilizarea în parametri optimi a noii funcționalități a Sistemului de informații Schengen în ceea ce privește crearea de semnalări referitoare la persoanele care fac obiectul unor decizii de returnare, pentru a facilita recunoașterea reciprocă a deciziilor de returnare.
- Dezvoltarea unei abordări mai coerente pentru a determina riscul de sustragere, lipsa unor capacități suficiente și utilizarea mai eficientă a unor alternative eficace la luarea în

custodie publică. Stabilirea unei corelații mai bune între tipurile de riscuri de sustragere și alternativele cele mai adecvate și relevante la luarea în custodie publică.

b) Promovarea consilierii în materie de returnare și a reintegrării ca elemente esențiale ale sistemelor de returnare, atât pentru returnările voluntare, cât și pentru cele forțate

Consilierii în materie de returnare joacă un rol central în procesul de returnare, însoțind persoana returnată în fiecare etapă a procedurii, inclusiv prin asigurarea respectării depline a drepturilor fundamentale în toate etapele procesului de returnare. Pe baza activității în curs din cadrul strategiei UE privind returnarea voluntară și reintegrarea, dar și a discuțiilor din cadrul grupurilor relevante ale Consiliului și al forurilor de experți, activitățile din cadrul acestui domeniu prioritar se vor concentra pe garantarea faptului că toate statele membre dispun de consilieri în materie de returnare bine pregătiți, dotați cu instrumentele necesare pentru a sprijini un proces mai eficient, inclusiv în ceea ce privește oportunitățile din țara de returnare, îndrumarea către inițiativele lansate de organizații internaționale, agenți locali, autorități naționale sau proiecte de cooperare pentru dezvoltare. În plus, activitățile se vor concentra pe garantarea unei abordări coerente a reintegrării durabile și a finanțării acesteia, ceea ce este de natură să încurajeze și mai mult atât persoanele returnate, cât și autoritățile din țările terțe să coopereze pe tot parcursul procesului de returnare.

- Sprijinirea statelor membre în vederea instituirii unor sisteme mai eficace de returnare voluntară asistată și, cu sprijinul Frontex, a unor structuri de consiliere în materie de returnare care să se bazeze pe activitatea în curs de la nivelul specialiștilor. Până la sfârșitul anului, toate statele membre ar trebui să utilizeze serviciile comune de reintegrare ale Frontex. Obiectivul ar trebui să fie creșterea numărului absolut de returnări voluntare pentru toate statele membre.
- Garantarea faptului că toate statele membre dispun de consilieri profesionali în materie de returnare și că aceștia promovează adoptarea returnării voluntare, ca parte a obiectivului general de creștere a numărului total de returnări.
- Garantarea faptului că la toate nivelurile există informații cu privire la instrumente și cursuri de formare disponibile (inclusiv cu privire la drepturile fundamentale) pentru a rezolva provocările structurale.
- Statele membre cu mai multă experiență sunt încurajate să le sprijine pe cele cu mai puțină experiență prin schimburi mai bine orientate și mai strategice între membrii rețelei la nivel înalt.
- Promovarea consecvenței sprijinului oferit de către statele membre în ceea ce privește returnarea voluntară asistată și reintegrarea în anumite țări terțe, acolo unde este necesar, și asigurarea coordonării programelor relevante existente în țările terțe.
- Garantarea faptului că consilierii în materie de returnare din statele membre și Frontex cunosc – și sunt în măsură să utilizeze – posibilitățile de îndrumare și de reintegrare puse la dispoziția persoanelor returnate în țările de returnare prin inițiative lansate de

organizații internaționale, agenți locali, autorități naționale sau proiecte de cooperare pentru dezvoltare.

- Dublarea numărului de țări terțe acoperite de serviciile comune de reintegrare ale Frontex până la sfârșitul anului 2023.

c) Digitalizarea gestionării returnărilor și îmbunătățirea analizei datelor

Lipsa unor date regulate și fiabile în domeniul returnării reprezintă o deficiență importantă care trebuie remediată. Un element important al puzzle-ului este garantarea faptului că fiecare stat membru dispune de un sistem digital de gestionare a cazurilor de returnare, care poate fi conectat la alte sisteme informatice relevante pentru procesul de returnare și care poate permite o analiză mai eficientă și mai fiabilă a datelor relevante.

- Stabilirea de termene clare pentru a sprijini digitalizarea sistemelor de gestionare a cazurilor de returnare ale statelor membre care pun în aplicare modelul Frontex; Frontex va finaliza analiza lacunelor pentru toate statele membre până la sfârșitul anului 2023, apoi, împreună cu statele membre, va elabora și pune în aplicare un plan în vederea digitalizării complete cât mai curând posibil și cel târziu până în 2026; pentru aceste proiecte se vor utiliza fondurile disponibile din cadrul Fondului pentru azil, migrație și integrare.
- Analizarea în profunzime a posibilității de a stabili interoperabilitatea între sistemele informatice relevante pentru procesul de returnare, inclusiv necesitatea și proporționalitatea unor astfel de interconexiuni.
- Creșterea gradului de utilizare a Instrumentului de asistență pentru reintegrare (RIAT) și a Sistemului existent de gestionare a cazurilor de readmisie cu țările terțe (RCMS).
- Garantarea informării cu privire la stadiul în care se află încărcările și actualizările semnalărilor privind returnarea în SIS II, accesul la SIS II al diferitelor autorități ale statelor membre, monitorizarea returnărilor și practicile consacrate în ceea ce privește rezultatele pozitive.
- Identificarea de noi oportunități oferite de Sistemul de intrare/ieșire pentru a utiliza în mod eficace datele privind persoanele care depășesc termenul legal de ședere generate automat de sistem.
- Pornind de la noua funcționalitate a Sistemului de informații Schengen în ceea ce privește crearea de semnalări privind persoanele care fac obiectul deciziilor de returnare, identificarea și utilizarea posibilităților de facilitare a recunoașterii reciproce a deciziilor de returnare în vederea unui proces de returnare eficace, mai rapid și mai eficient.
- Colaborarea cu toate părțile interesate (Comisia, Frontex, statele membre) pentru a îmbunătăți colectarea de statistici referitoare la returnare și pentru a elabora produse adecvate de analiză și conștientizare a situației cu privire la funcționarea returnării care să permită planificarea proactivă a acțiunilor comune de remediere a provocărilor identificate.

- Dezvoltarea unei înțelegeri comune asupra performanței satisfăcătoare în domeniul returnării dincolo de rata de returnare și identificarea unor indicatori adecvați pentru raportare și eficiență.

* * *

Progresele și realizările strategiei operaționale ar trebui monitorizate pe baza unui set de indicatori bine definit. Trebuie luați în considerare următorii indicatori:

- Numărul de decizii de returnare emise în urma unor decizii negative în materie de azil.
- Numărul de cereri de readmisie emise pe baza deciziilor de returnare.
- Ponderea returnărilor voluntare în raport cu numărul total de returnări.
- Numărul de state membre care dispun de un sistem informatic de gestionare a cazurilor de returnare.
- Numărul de state membre care dispun de un sistem de consiliere în materie de returnare.
- Numărul de state membre care utilizează în mod regulat serviciile Frontex legate de returnare (înainte de returnare, după returnare, reintegrare) și care participă la operațiuni de returnare.
- Numărul de țări terțe acoperite de serviciile comune de reintegrare ale Frontex.

Coordonatorul UE pentru returnări va furniza rețelei la nivel înalt rapoarte periodice privind progresele înregistrate, care se vor regăsi, de asemenea, în barometrul Schengen. Deși servesc drept bază solidă pentru monitorizarea progreselor, indicatorii pot evolua odată cu dezvoltarea și punerea în aplicare a strategiei operaționale.